

De *Postryder* verschijnt s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiemen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.

De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

TONGEREN, DEN 10 OCTOBER.

De onrustzaaijers en het stilzwygen over de runderpest.

De *Echo du Parlement* zegde dezer dagen, dat het zoude wenschelyk wezen dat men « den schrik niet in de geesten zou jagen, » door eenige allenstaende daadzaken ruchtbaar te maken, ten einde de overdryvingen te vermyden welke het gevolg en de eenigste uitkomst dezer afkondiging kunnen » wezen. »

Wy willen zekerlyk het publiek niet bevreesd maken, doch wy deelen geenszins in de denkwyze van onzen confrater als hy het stilzwygen wil doen bewaren rondom onze plattelands bevolkingen. Het dunkt ons, integendeel, dat de noodklok moet kleppen, al ware het enkelyk om haer heel de wysheid voor te houden van de door de regering genomen maetregelen, zoals ook de dringende noodzakelykheid van te letterlyk na te leven. Wy achten het daerenboven onzen pligt de verpeste centrums aan te wyzen, ten einde de landbouwers op hunne hoede te doen zyn tegen de invoering in hunne stallen van dieren, voortkomstig uit plaetsen waar de ziekte binnengedrongen is.

De kweekers hebben het lot van hun vee in hunne handen. De ondervinding heeft geleerd dat de veepest niet van zelfs ontstaat, maar door besmetting wordt voortgeplant. Het is dan ook noodzakelyk dat de gezonde beesten geene gemeenschap hebben met zieke dieren, ja zelfs met personen die deze dieren hebben verzorgd.

De landbouwers kunnen niet genoeg oplettend zyn by het naleven van de schikkingen door de overheid genomen, en wy meenen het gemeenebest dienstig te zyn als wy hen onophoudelyk de stellige gevolgen van eene schuldige onachtzaamheid voorhouden.

De daadzaken bewyzen nog ongelukkiglyk dat de onvoorzienigheid en de baetzucht te rekenen zyn onder de grootste verspreiders der besmetting, terwyl de voorzienigheid en eene betrekkellyke onbaetachtigheid bydragen om met geweld der plaeg te keer te gaen en haren duer te verkorten.

Wy laten gaerne regt wedervaren aan de regering, om de krachtadigheid welke zy aan den dag legde by het bestryden der runderpest, en wy bezweeren de landbouwers opdat zy dezelve uit al hunne magt zouden bystaan in het belang der uitvoering van de wyze maetregelen die genomen werden.

Het is gelukkig dat de belgische wetgeving aan de overheid toegelaten hebbe krachtige en spoedige maetregelen te nemen, want de plaeg kan langen tyd voortwoeden in de gewesten, alwaer, gelyk in Engeland, de regering dikwyls magtelooos is om de verspreiding der plaeg te keer te gaen. Ziehier, inderdaed, hoe de heer H. Bruley, leeraer van veertseynskliniek, zich uitdrukte den 29 augustus jongstleden, in eene zitting der Geneeskundige Akademie van Parys, na eene zending welke hy van ambtswege in Groot-Brittanië had volbragt :

« De eigenaers vergaderen om de doode dieren te doen delven en zich schadeloos te stellen door een slach van onderlinge assurance by middel van premien voor elk stuk vee daergesteld ; het is echter onmogelyk geweest voor het opsluiten van zieke dieren en gezondheids komiteiten daer te stellen rondom de centrums van besmetting. Kan men dan voorzegen wanneer de plaeg een einde zal nemen ? In 1713, toen het zelfzelve gouvernement nog niet in deszelfs volle kracht bestaende was, duerde de ziekte niet lang. In 1745 was de engelsche vryheid toegenomen, de regering had minder regt om maetregelen te nemen, en de ziekte duerde dertien jaren. »

(L'Agrome van Namen.)

Zal de koning den winter op zyn kasteel van Laeken oewel in eene warmere landstreek doorbrengen. Ziedaer eene vraag waarop het moeylyk is een antwoord te geven, om de goede reden dat er nog niets stelligs schynt bepaald te wezen. De *Independance* bevat over die kwestie de volgende regelen :

« Verscheidene dagbladen hebben aengekon-

digt, dat de koning voornemens was den winter in het Zuiden van Frankryk door te brengen, en dat de hertog van Brabant eene reis ging doen. Wy mogen verzekeren dat die tydingen onnauwkeurig zyn. »

Van een anderen kant berat de *Economie* van Doornik eene korrespondentie uit Brussel, waarin het volgende voorkomt : « De reis van den koning naar Nizza is vastgesteld. Z. M. zal evenwel wachten om te vertrekken, tot dat de eerste koude zich heeft doen gevoelen, en dat de cholera geheel uit het zuiden van Frankryk is verdwenen. Er is nog geene kwestie van het vertrek van den hertog van Brabant. Het is nogthans waerschyndlyk dat de erprins, volgens zyne gewoonte, het grootste gedeelte van het slecht jaergetide onder eene zachtere luchtstreek dan de onze zal overbrengen. Er is een oogenblik kwestie geweest van eene reis naar Algiers, maar ik denk dat men van het ontwerp afgezien heeft. »

De *Etoile* meent te weten dat de koning besloten heeft den winter, hoe streng hy ook moge zyn, op het kasteel van Laeken door te brengen, maar dat men aldaer een stelsel van calorifères zal inrichten, hetwelk er zal toelaten er aenhoudend eene genoegzame warmte te hebben.

Sterfgeval.

De eerw. heer H. Rubens van Tongeren, vroeger kapelaen te Piringen en te Millen, is gisteren in de kuis onder Rixingen overleden, in den ouderdom van 37 jaren.

Woensdag 4 oktober, had te Beeringen eene schoone en aendoenlyke feest plaets. Dien dag vierden de achtgenooten Bartholemeus Jacobs en Dorothea Eyckmans hunnen jubilé van vyftig jaren getrouwd. De woning van deze brave ouderlingen was schoon versierd en met dennen boomkens beplant tot aan den steenweg. Des morgens werden zy naer de kerk gevoerd, in een rytuig met twee peerden gespannen, alwaer zy op de koor voorbehoude plaetsen bekleedden. M. de deken, die veel plegtigheid aan deze feest heeft weten te geven, hygestaan door drie preesteryken, had eene plegtige hoornis gezongen. Nadat de jubilarissen tot de H. Tafel waren gegaerd, stuurde M. de Deken hen eenige woorden van gelukwensching toe die veel indruk en aendoening op de menigte deden.

Na de kerkelyke plegtigheden zyn de jubilarissen met hetzelfde rytuig naer hunne woning teruggebragt, alwaer hen een versterkt middagmael werd opgedien en menigmael op hunne gezondheid gedronken is geworden.

Des avonds werd door de harmonie sociëteit aan de gelukkig jubilarissen eene schoone serenade gegeven. De Gilde en eene menigte inwoonders der gemeente hadden zich by deze gevoegd om het feest zoo levendig en vrolyk mogelyk te maken.

— Deze week is de gemeente Houppertingen in verslagenheid gelompeld door eenen man die van zyne kar gevallen en ter plaets dood gebleven is.

— Men heeft deze week eene koei gestolen by den heer baron Brouckmans te Kerkom.

— Verleden dingsdag 3 dezer maend, omtrent 9 uren s'morgens, is te Genck, gehucht Terbocht, een huis toebehoorende aan Gerardus Hamakers, door de vlammen verslonden geworden. De schade beloopt 750 frs. Niets was verzekerd.

Des anderendaegs woensdag, om 10 uren s'morgens, is te Overpelt insgelyks een huis afgebrand, gelegen op een zeventiental meters van den yzeren weg en toebehoorende aan Petrus-Joannes Poorters. De schade bedraegt 1080 franken. Niets was verzekerd. Deze brand schynt veroorzaekt te zyn geweest door een lokomotief van den yzeren weg.

— Dry gezusters zyn laetst donderdag te Schaarbeek in de echt getreden. Het zyn de juffers Van den Kerckhoven, dochters van wylen dokter Van den Kerckhove. Hunne brudegomen zyn de heeren Em. Deisser, state-overste te Laeken ; Edm. Leestmans, id. te Enghien, en J. Heiden, id. te Tongeren.

De huwelykszegening die in St. Maria's kerk eene menigte volks had uitgelokt, eindigde met eene treffende aanspraak van wege den eerw. heer De Smecht, pastoor van Andregnis, vriend der familie van eenen der brudegoms.

— Men schryft uit Hoei, 8 september : Dezer dagen hebben er in het garnizoen onzer stad verscheidene desertier plaets gehad. Vyf soldaten, waerby dry onderofficieren, hebben by nacht met pak en zak de kazerne verlaten om zich langs den weg van Dinant naer de fransche grenzen begeven. Toen men hun vertrek gewaer werd, waren ze reeds te verre om hun

nog te kunnen achterhalen.

— De uitzonderlyke luchtgesteldheid, die sedert zoo langen tyd duert, begint de landbouwers te verontrouwen. Niettegenstaende de frisheid der nachten, is de aerde zoo droog dat de herfstzaeijingen niet in de behoorlyke voorwaerden geschieden kunnen. Op vele plaetsen van den buiten zyn de putten zonder water, en is de schepvaart in de rivieren onderbroken.

— Men schryft uit Bergen, 6 oktober : Laetstleden zondag is er op den trein, welke van Jemmapes naer onze stad rydt, een waerlyk bontge woonfeest gebeurd. Een dronkaerd welke naer Dour terug moest, vernam onder weg dat hy integendeel welhaest te Bergen zou aankomen.

Zonder dat hem iemand kon tegen houden wierp hy zyne klak door de portel en sprong haer achterna.

Toen de trein te Bergen stil hield, gingen verscheidene personen den onvoorzichtigen drinkbreker opzoeken. Zy vonden hem op een verren afstand uitgestrekt op de rails liggen, en zeer bitter klagende, alsof zyne armen en beenen verbrzyd waren. Zy dachten hem vermorzeld te vinden, en ofschoon zyne kreten hem bekend maekten dat hy in leven was, veronderstelden zy echter, dat hy maer eenige oogenblikken meer te leven had.

Men vroeg hem waer hy woonde, hoe hy heete en waer hy gewond was, doch op al die vragen gaf hy ten antwoord : « Er is stof in myn oog en gestogen ! Er is stof in myn oog en gestogen ! »

Men trok hem van den spoorweg ; het was tyd, want een sneltrein zou hem in twee gesneden hebben, en toen men geen ander antwoord uit hem kon krygen, ontkleedde men hem, spytens zyn weersand, en een genesheer ter plaetses geroepen, verklaarde dat de man welke zoo hard kermd, in zynen val inderdaed niets had bekommen dan — stof in de oogten.

's Anderendaegs loochende de kerel, niet alleen van door de portel te zyn gesprongen, maar zelfs van op het konvooi gezeten te hebben !

— De koninklyke maetschappy tot aenmoediging der Schoone-Kunsten, te Gent, heeft beslist in 1866 eene internationale tentoonstelling van fothografien te openen. Er valt niet aan te twyflen of deze g'dachte zal ten allen kant den grootsten byval vinden en stellig zullen de merkwaardigste producten der lichtteekening, die Europa heeft opgeleverd, te Gent te zien zyn. Naer wy vernemen zou de tentoonstelling in het stadhuys plaets hebben, 't welk daervoor allezins is geschikt.

— Men leest in den *Conciliateur du Guéret* :

« De mynen van Allun zyn verleden zaterdag avond het toucel eener verschrikkellyke gebeurtenis geweest. Elf werkheden der nachtbligade werden overrast door eene waterdoorzypeling, die ontstaan was in de galery waer in zy arbeidden. Zeven verdronken in den put St-Antoinus. Slechts des dingsdags is men er in gelukt de lyken der slagtoffers op te halen. De vier andere werkheden zyn kunnen gered worden. »

Frankryk.

De stad Arles, ofschoon door de inwoonders byna geheel verlaten, heeft op den 29 september weder een verlies van 20 lyders aan den cholera te betrouwen gehad. Den volgenden dag wordt alsbeter aangegeven, echter de bevolking bevindt zich voor het grootste gedeelte op het land aan een waerschyndlyk dood prys geven.

Et het departement van den Var zyn de berichten heden zeer ongunstig. In Toulon telde men op den 28 en 29 september 62 gevallen van cholera. In het stadje S.lliés-Pont, aan den spoorweg van Toulon naer Nizza gelegen, is de ziekte op eens zoo hevig uitgebroken dat de verwoestingen, welke zy heeft aengericht die te la Seyne overtreffen. In éenen nacht werd een zestigtal inwoonders aengelast, van welke de meesten bezwaken. Ook daer heeft de bevolking de vlucht genomen, en alles achter gelaten. Het stadje is geheel verlaten. Men heeft uit Toulon gevangenen moeten doen komen om de lyken te begraven, daer alle doodgravers gevlucht zyn, en men de lyken niet langer zonder begrafenissen kon laten, by de warmte die nog heerscht. In het arrondissement Aix richt de cholera mede hare verwoestingen aan. Het distrikt Aiguon telt vele gemeenten die door dien geesl geteisterd worden.

Italië.

Men leest in den *Moniteur Universel* van gisteren morgend :

« Men kent de inzichten des governments voor wat de ontruiming der Roomsche-Staten

betref. Twee stelsels waren tegenover elkander : moest men de nadering afwachten van het einde der jaren daer toe bepaald, om het fransch expeditie-korps met groote massas uit de pauleyke Staten te roepen, en byna, zonder overgang, de verdediging van het gezag des H. Vaders aan zyn leger overlaten ? Was het niet beter min lang te wachten, om zonder schokken te kunnen voortgaen, en onze troepen met kleine detachementen terug te roepen, en ze naer mate harer terugroeping door pauleyke troepen te laten vervangen, die allengskens zich gewonnen zouden op haer eigen te rekenen ? Het fransch gouvernement heeft deze laetste regeling genomen, omdat zulks de voordeligste scheen voor de belangen die wy te Roomen verdedigen. Zy is ook, verzekert men, die welke het meest met de wenschen des H. Stoels overeenkomt. Men voegt erby dat hy zich gereed maekt om de nodige maetregelen te nemen ten einde de standplaetsen te bezetten wier bewaking hem eerlang op de zundergrens der Roomsche-Staten zou toevertrouwd worden. »

Zoo zal de ontruiming der pauleyke Staten weldra aenvang nemen. Wy zouden zelfs mogen zeggen dat zy reeds is begonnen, zoo het echt ware, wat wy lezen in eenen brief uit Florencie op 28 september geschreven aan de *Messenger du Midi*, dat men op Civita-Vecchia meer troepen dan naer gewoonte samentrekt, en dat de soldaten denken dat zy van in de maend oktober af naer Frankryk zullen terugkeeren.

In alle geval meldt de *Italia* dat « het fransch gouvernement officieellyk aan het kabinet van Florencie heeft laten weten dat het van geslacht was eerlang de trapswyze ontruiming van het pauleyke grondgebied te beginnen ; » en het blad voegt erby dat « de aengewezene punten voor de samentrekking der bezettings-afdeeling, Roomen, Civita-Vecchia en Viterbe zyn zouden. » De tyding van het officieuse blad van Florencie stemt nagenoeg overeen, gelyk men ziet, met die door den *Messenger du Midi* opgenomen. Men hoede dan de oogten op wat in Piemont en in de Staten van den Paus in het kort achynt te moeten gebeuren.

Wy lezen in eenen brief uit Florencie dat « M. de minister van justicie en eere-diensten aan de bisschoppen eenen omzendbrief heeft gezonden om hun te doen kennen dat in het vervolg de processien buiten de kerken maer meer met de toelating der prefekten zullen mogen plaets hebben. » Om deze toelating te bekomen, voegt de briefby, zullen de pastoors hunne aanvraag aan de bestuurders der departementen moeten zenden, en dat « ten minste twintig dagen voor het feest ter welker gelegenheid de processie moet plaets hebben. »

Polen.

Volgens het dagblad de *Natwistawin* vergezellen de meeste poolse vrouwen hunne mannen naer Siberie, aengezien Rusland verboden heeft dat elk banneling iemand anders dan zyn naeste betrekking medeneemt. Op die wyze tracht Rusland na Polen verder te ontvolken. Wat de verloofden betreft, deze tonen niet minder hun trouw ; het meisje vraegt terstond aan om met den jongling, die geheel haer hart bezit, en nu door een banvonnis getroffen is, in den echt te treden, om alzoo het russisch voorrecht te erlangen hem te mogen vergezellen en zyn leed te deelen. Het blad zegt dat nog dezer dagen vele dergelyke huwelyken plaets hadden, die in de citadel vertrokken werden daegs voor het vertrek van het transport. Op een enkelen dag werden er te Pskow, in het hert van Rusland, zes zulke huwelyken gesloten. Er werden van Dyneburg over Pskow naer Siberie zes jongelingen getransporteerd, welke allen verloofd waren. By de eerste plaets waer in den regel eenigen tyd vertoeft wordt, te Pskow, vonden zy hunne meisje vergezeld van hare bloedverwanten. Het blad roemt te recht deze trouw, en zegt dat het een treurigen aanblik geeft, die krachtige poolse jongelingen in het gewaad van hoosdoeners voor het altaer geknielt te zien met bruiden aan hunne zyde in een keurig toilet als gingen zy de schoonste dagen haers levens te gemoet. Daegs na de voltrekking van het huwelyk kunnen de jeugdige vrouwen even van hare ouders afscheid nemen, zich van haer kleeding en kleinooden ontdoen en in het kleed van gevangenen hare mannen vergezellen.

Het blad doet verder uitkomen dat Europa te afgetrokken is, om zyn weifelenden blik te richten op de onmenscheelikheden, die Rusland in Polen bedryft. Zulke daden noemt het ongehoofbaar en overdreven. Hoe schittert daerby het karakter van een volk, dat, merkt men aan, tot het uiterste gebracht, getrouw blyft aan zyne overtuiging, aan zyn geloof en heiligste verbintenissen.